

2023 - 2026

- Niet meegenomen is het te verwachten voordeel i.v.m. doorrekening van het regeerakkoord.
- Naar verwachting komt er een bericht hierover in april of anders in de meicirculaire.
- Als een opgave niet uitgesteld kan worden, dan is aangegeven met noodzakelijke.
- Als de opgave een wens is, heeft deze een cijfer gekregen van 1 tot en met 5.5 is hierbij het meest gewenst en heeft dus de hoogste prioriteit.
- Alle noodzakelijke opgaven samen vragen voor 2023 een bedrag van € 1.541.000. Indien er geen voordelen komen in de meicirculaire, dan moet de OZB met 38,5% stijgen om deze opgaven te kunnen uitvoeren.
- Voor elk tekort van € 40.000 moet de OZB met 15 worden opgehoogd.

- Rijk kan besluiten meer middelen te storten in het gemeentefonds zodat gemeenten de opgaven kunnen uitvoeren.
- Het is mogelijk om wensen die zijn aangegeven in deze lijst vooruit te schuiven. Noodzakelijke opgaven kunnen niet vooruitgeschoven worden zonder consequenties.
- OZB verhogen om de noodzakelijke opgaven uit te kunnen voeren.

Structurele opgaven

Omschrijving	Afdeling	2023	2024	2025	2026	Wens of noodzakelijk	Toelichting
Uitbreiding organisatie met coördinatoren	Alle afdelingen	€ 679.000	€ 679.000	€ 679.000	€ 679.000	noodzakelijk	Totale loonsom organisatie € 8.366.000 /- 2x 0,50 FTE coördinator die opgenomen zijn in de begroting = € 8.269.000 8 FTE coördinatoren (schaal I 1) * € 97.000 = € 776.000. Gedeeld op de totale loonsom is 9,38%
Stijgende exploitatielasten riolering	Openbare Ruimte	€ 220.000	€ 220.000	€ 220.000	€ 220.000	noodzakelijk	Het kostenrekeningplan van de riolering omvat o.a. de exploitatielasten van het rioolsysteem. Deze lasten zijn momenteel €440.000,- per jaar. Deze lasten worden gedeelt uit het rioollfonds. Een eerste inventarisatie van de kosten voor de komende jaar wijzen op een verhoging van de exploitatielasten. Het gaat om een verhoging richting €640.000,- per jaar komt onder andere door: -Enorme toename aan beheersmaatregelen door o.a. achterstallig onderhoud en de overmatige aanwezigheid van wortels in de oude riolering. -Wadi's en sloten krijgen steeds vaker een belangrijke functie in het watersysteem. Hierdoor is beheer essentieel voor de afvoer. Deze kosten stijgen doordat we meer wadi's en bovengrondse afvoer aanleggen. De verhoging zal meegenomen worden in het kostenrekeningplan voor het nieuwe programma riolering, water en klimaat/GRP 2023-2029. Binnen dit bedrag is rekening gehouden met de inhuur van personeel.
Stijgende exploitatielasten riolering	Openbare Ruimte	-€ 220.000	-€ 220.000	-€ 220.000	-€ 220.000	noodzakelijk	Extra inkomsten uit hogere rioolheffing. We hebben ca. 8.000 rioolaansluitingen. Dit betekent dus een verhoging van ca. € 28 per aansluiting.
Onderhoud wegen	Openbare Ruimte	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000	noodzakelijk	Uit de laatste inspectiegegevens opgenomen in het wegenbeheersplan 2022-2026 is de kwaliteit van de wegen aanzienlijk achteruit gegaan. Het percentage slechte wegen is met 10% gestegen. Er zal in 2022 een inhoudelijk gesprek moeten worden met de slechte wegen aan te pakken maar er zal ook een structurele aanpak nodig zijn om er voor te zorgen om het kwaliteitsniveau van de wegen voor de komende jaren bijlvend op een acceptabel komnt en blijft. De aanpak van de slechte wegen zal in 2022 worden voorgelegd aan de raad middels een TURAP, de structurele aanpak via een verhoging van het budget onderhoud wegen.
Verhoogde inzet BIZOB	Openbare Ruimte	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	noodzakelijk	De laatste jaren is het aantal projecten over de gehele organisatie toegenomen en zo ook het aantal dagen voor inhuur van BIZOB voor het begeleiden van inkoop, aanbestedingen en het opmaken van contracten. De verwachting is dat voor de komende jaren behoefte is aan 5 dagen per week (210 per jaar)) voor inkoop en 2,3 dagen per week (100 dagen per jaar) voor contractmanagement. In de begroting voor 2023 is rekening gehouden met 4 dagen voor inkoop en 1 dag voor contractmanagement.
Verhoogde inzet ODZOB	Dienstverlening	€ 90.000	€ 90.000	€ 90.000	€ 90.000	noodzakelijk	Door diverse ontwikkelingen waaronder de inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn de beschikbare budgetten voor taken die bij de ODZOB zijn belegd niet meer voldoende. Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet verschuiven de bodemtaken van de provincie naar de gemeente. De ODZOB voert deze taken nu voort. Dit betekent dat deze ook onder andere door gemeenten blijven uitvoeren. De kosten hiervan komen voor rekening van de gemeente. Een commissie omgevingswet wordt aangesteld. Zij gaan vergunningaanvragen beoordeling op o.a. welstand en monumentale waarde. Een omgevingswettfald wordt geïntroduceerd waar zij op diverse vlakken een adviserende rol vervullen. Significante toename van het behandelen van meldingen en houden van toezicht op gesloten bodemvergrestystemen. Achtergrondtoezicht en ketenzicht op watergevoelige gebieden (zoals dijken, geluid) aan de Omgevingswet. De accountmanagers- en coördinatoren worden declarabel en voortaan per deelnemer in rekening gebracht. Diverse gemeentelijke ontwikkelingen (zoals de reconstructie van de Eindhoveneseweg en Den Hoi) zorgen voor een toename van meldingen besluit bodemkwaliteit. Algemene toename van aanvragen en meldingen op diverse onderdelen.
Klimaatadaptatie en biodiversiteit	Openbare Ruimte	€ 81.500	€ 81.500	€ 81.500	€ 81.500	4	50% cofinanciering van de subsidiesgeld zit. Mogelijk kan een deel van de kosten uit besparing middelen
Klimaatadaptatie en biodiversiteit	Openbare Ruimte	-€ 40.750	-€ 40.750	-€ 40.750	-€ 40.750	4	Subsidie beschikbaar waarvan 50% cofinanciering verplicht is. De afgelopen jaren zijn er veel projecten gerealiseerd in de openbare ruimte. Bij deze projecten krijgt klimaatadaptatie en biodiversiteit een steeds belangrijker rol. Tot op heden geldt dat maatregelen voor klimaat v.w.b. water deels gefinancierd kon worden vanuit de bijdrage van rioolgelden. Maar klimaatadaptatie gaat niet alleen over het water de ruimte geven. Het gaat ook over bestrijden van droogte en het tegengaan van hittestress. Hiervoor zullen we gebruik moeten van het toepassen van duurzame onconventionele technieken. Dit betreft dan vooral ook bovengrondse groene oplossingen welke water vasthouden en zorgen voor een verkoelende werking. Daarnaast dragen deze toepassingen ook bij aan de biodiversiteit. Om deze toepassingen in projecten te realiseren zijn hier middelen voor nodig. Voor de periode vanaf 2023-2026 krijgen we een rijks subsidie van ongeveer €163.000 voor de realisatie van klimaatadaptatieve maatregelen. Hiervoor dient 50% door de gemeente te worden gefinancierd. Dit zou vanuit projectgelden betaald kunnen worden. Maar het zou wenselijk zijn om deze gelden structureel beschikbaar te hebben zodat hierdoor mogelijk wordt dat er daarmee ook geld naar klimaatadaptatie en biodiversiteit gaat. Hierdoor zal er de komende jaren €326.000 aan projecten om binnen zowel klein/groot onderhoud en de projecten middelen te besteden aan klimaat adaptatie en biodiversiteit.
Beheer en onderhoud groen	Openbare Ruimte	€ 80.000	€ 190.000	€ 190.000	€ 190.000	noodzakelijk	Onderhoud groen: Door verdere vergroening van de openbare ruimte, areaaluitbreiding, aanpassing en vervanging van groen in het kader van klimaatadaptatie e.d. zullen de beheerkosten van het groenareaal de komende jaren stijgen. Om daarnaast ook het huidige kwaliteitsniveau te kunnen behouden is verhoging van het onderhoudsbudget, dat al sinds 2011 onder druk staat, noodzakelijk. De onderhoudsruimte voor het onderhoud ligt nu boven het beschikbare budget. Het door de gemeenteraad vastgestelde "Beleid en beheersplan Groen en Bomen2020" is opgenomen dat huidige groei moet worden gehandhaafd. Daarom moet het kostenbudget in lijn worden gebracht met het vastgestelde onderhoudsniveau. Boombeheer: Als gevolg van capaciteitsgrek en herverdeling van taken is er bij openbare ruimte sinds 2019 geen expertise en specifieke boomtechnische kennis meer voortdaden. Het betreft met name de boomveiligheidscontrole(BVC), hieruit voorkomend nader onderzoek bij opgaande risico'sboorn, boomtechnisch- en grasplaatsoverzicht e.d. In de toekomst zal er een wetenschappelijke toezicht moet worden gedaan echter wel worden uitgevoerd. Deze taak beperkt zich tot op heden tot de laan- en straatbomen binnen de bebouwde kom en langs de belangrijkste invalswegen buiten de kom. Boomveiligheid langs overige openbare (zand)wegen buiten de bebouwde kom en recreatieve routes e.d. wordt tot op heden ad hoc uitgevoerd.Als gevolg van intensivering van het gebruik van recreatieve routes, klimaatverandering(storm, zware buien en droogte) en toenemende aansprakelijkheidstellingen is het noodzakelijk om het boombeheer buiten de bebouwde kom ook structureel uit te voeren.
Exploitatie sporthallen Hazoo en de Pracht	Sociale ontwikkeling	€ 75.000	€ 45.000	€ 45.000	€ 45.000	noodzakelijk	De huidige voorvalden en tarieven blijken onvoldoende, waardoor we met ingang van het derde kwartaal 2023 de opdracht opnieuw structureel moeten wegzetten met aanvullend budget. Er is geen extra inzet van personeel nodig hiervoor.
Uitvoering cultuurbeleid	Sociale ontwikkeling	€ 70.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	3	Op 8 maart 2022 heeft de gemeenteraad de Cultuuraanvastgesteld. Voor de uitvoering van dit beleid dienen we voor de komende jaren financiële middelen te reserveren en extra capaciteit. € 5.000 incidenteel onderzoek Waalres Museum (2022). € 40.000 incidenteel cultuuranvanger (2 jaar) € 20.000 in 2023 en € 20.000 in 2022). € 50.000 structureel kunstbeoefning vrije tijd
Externe ondersteuning BOA's	Dienstverlening	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	4	Aanvullende ondersteuning van de toezichtboden en BoA's. Toezicht en handhaving behelst zeer diverse onderwerpen. Denk aan overstort vast, woningoverlast, ompromping, vuurwerk, illegaal gebruik en andere veiligheidszuesies. Hierbij zijn vaak uitgebreider onderzoek, observaties en een langdurige (soms multidisciplinaire) aanpak nodig. Bovendien zijn middelen voor deze zaken erg groot mate van flexibiliteit. Bepaalde onderwerpen zijn seizoensgebonden (vuurwerk), projectgebonden of worden samen met ketenpartners uitgevoerd. Bovendien vragen de werkzaamheden om structureel meer capaciteit dan wij in dienst hebben. -De flexibele en onregelmatige inzet (af en toe een uurte) verdeeld over meerdere dagen, afwisselend in de weekenden (avonden en nachten) en soms veel inzet (met meer mensen dan wij überhaupt in dienst kunnen hebben) enerzijds en de afwisselende benodigde expertise als het gaat om bijvoorbeeld onderzoeken en het uitvoeren van deze zelf te organiseren. Ook als er met spoed inzet nodig is, dan is dit binnen enkele uren geregeld. Aanvullende ondersteuning (flexibele inhuur) maakt dat er ook ondersteuning is in de uitvoering van handhavingsprojecten. Er is dan extra capaciteit beschikbaar voor werkzaamheden waar de box's en toezichtboden niet aan toe komen vanwege de beperkte formative capaciteit. Extra ondersteuning in avond- en weekenduren die zich richt op contact leggen met investoren en bedrijven, preventie van oproepen, vroegtijdig signaleren en snel schakelen met de partners (gemeente / politie). Ook de ondersteuning aan de politieorganisatie die gerealiseerd wordt bij veiligheidsproblematiekken maakt deze wijze van samenwerking een waardevolle schakel in het handhaven en verbeteren van de openbare orde en veiligheid in onze gemeente. Vooral met het zicht op de beperkte capaciteit van de politie de komende jaren, met daarnaast de minimale capaciteit van onze box- en toezichtbodende taken zal het een noodzakelijke oplossing voor alle betrokken partijen. Deze oplossing kunnen we niet vanuit onze vaste formatie inzet. Wanneer er gebruik wordt gemaakt van structurele flexibele inhuur is er talen tijd capaciteit en flexibeliteit. Ook zorgt deze achtervang ervoor dat we niet kwetsbaar zijn bij uitval van een van onze vaste Box's.
Ergon	Sociale ontwikkeling	€ 25.000	€ 28.000	€ 51.000	€ 83.000	noodzakelijk	Begleitingsvergeding stipt en exploitatietekort: Ergon loopt op. Ergon krijgt sinds de invoering van de Participatiewet veel minder geld van het Rijk. Het tekort neemt toe met de jaren, omdat personeel uit de riante oudste regeling verdwijnt en de minder gesubsidieerde groep groeit.
Calamiteiten / vandalisme openbare ruimte	Openbare Ruimte	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	noodzakelijk	De afgelopen jaren zijn de kosten m.b.t. calamiteiten en vandalisme binnen de openbare ruimte betaald vanuit middelen van de begroting voor het beheer en onderhoud. Deze kosten zijn initieel niet doorgerekend in het budget van de beheer en onderhoud, daarnaast is er sprake van herstel van schade in de openbare ruimte.
Participatietrajecten buiten de Ergon om	Sociale ontwikkeling	€ 22.000	€ 22.000	€ 22.000	€ 22.000	noodzakelijk	Participatietrajecten/participatietrajecten en afzonder

Incidentele opgeven

Omschrijving	Afdeling	2023	2024	2025	2026	Wens of noodzakelijk	Toelichting
Viering Waalre 100 jaar, inclusief aanpassing huistijl	Bedrijfsvoering	€ 170.000	€ 0	€ 0	€ 0	noodzakelijk	In de begroting is nog geen bedrag opgenomen voor de viering van 100 jaar-Waalre. Dit is een mooie gelegenheid om tevens de huistijl aan te passen.
Implementatie omgevingsplannen	Ruimtelijke ontwikkeling	€ 55.000	€ 55.000	€ 0	€ 0	noodzakelijk	We zijn ons aan het voorbereiden op de Omgevingswet en hebben daarin al een aantal stappen gezet. We hebben daarvoor een krediet gekregen van de raad voor de implementatie van de Omgevingswet voor de jaren 2021 en 2022. Voor 2023 en verdere jaren hebben we extra middelen nodig om projecten en initiatieven te begeleiden, voor inhuur externen zoals o.a. o.d.b. en waterschap, inrichting participatietrajecten, voor oefenen met plannen en voor benodigde onderzoeken zoals een mer voor het buitengebied (gezien het stikstofprobleem). En eventuele onvoorziene kosten. Al met al schatten we in dat we de komende jaren nog zo'n 80.000 - 110.000 nodig hebben in kader van de aanpassingen in de tijdelijke omgevingsplannen. Inwoners of andere partijen zullen initiatieven blijven ontwikkelen de komende jaren voordat ons instrumentarium helemaal klaar is voor de Omgevingswet. Om termijn zal het reguliere budget voor RO het budget voor de Omgevingswet worden. We weten nog niet wat de structurele kosten zijn daarvoor.
Totaal incidentele opgaven		€ 225.000	€ 55.000	€ 0	€ 0		
Totaal structureel +		€ 1.771.250	€ 1.704.750	€ 1.837.750	€ 2.052.250		